

Діло

Виходить що-дня раніше ніж інші газети.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 18, II. пош.
Кошто варт. вказ. 3/11.
Адреса телеграф. «Діло-Львів»
Число телефонів 20.
Гуківський редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 7/10 К.
чотирьохмісячно . . . . . 2/—
піврічно . . . . . 3/—
у Львові (без доставки):
місячно . . . . . 7/10 К.
чотирьохмісячно . . . . . 2/—
піврічно . . . . . 3/—
На адресу редакції платити по 10 К.

ЦІНА ПЕРИОДИКА

Односторонній, двосторонній і тристоронній, у вигляді газети і журналу, з додатком історичного огляду і наукової статистики.
Ціна одностороннього одностороннього . . . . . 1/—
двостороннього одностороннього . . . . . 1/—
трестороннього одностороннього . . . . . 1/—
у Львові 10 К.
на передплату 20 К.

Видає: Видавнича Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Кн. Львов про українські домаганя.

Відень 22. цвітня 1917.

Заява російського президента міністрів українській репрезентації.

В газеті „День“ ч. 14 з дня 21. марта (3. цвітня) знаходимо обширне справозданє з прийнятія депутації Українців у князя Львова. Читаємо там:

„Дня 17. (30.) марта президент міністрів князь Львов прийняв українську депутацію а склав їй представників петроградських груп Союзу українських поступовців, українського студентства в Петрограді і в організованих українських солдат і робітників. Делегати А. Лотоцький, М. Корчинський, М. Славинський, студ. Чецький і члени Ради солдатських і робітничих депутатів Гайдар і Лобода вложили перед президентом міністрів ті домаганя, здійсненє яких не потребує відкладати ся до скликаня установних зборів, а які обширно були вложені у врученні президентови міністрів прохачним листком.“

Сі домаганя є такі:

Призначенє в українські губернії на всі адміністративні становища осіб, котрі були б знакомі з краєм і мовою місцевого населеня.

Призначенє на губернських комісарів Українців і призначенє при тимчасовім правительстві особного комісара для українських справ.

По окремих відділах державної управи делегація поставила такі домаганя:

По міністерству справедливости — найскорше заведенє уживаня у всіх судових інституціях української мови в усіх випадках зносин з місцевим населенєм.

По міністерству просвіти — заведенє української мови в народних школах і допущенє української мови в середній науковій заведенє, українізація учительських шкіл і заснованє нових з программи, приладженми до місцевих потреб; аж до остаточного і всестороннього приладженя висшої школи на Україні до потреб місцевого населеня заведенє у висших наукових закладах українських курсів і кафедр, а в першу чергу в київськйм університеті, а також в усіх висших наукових закладах, де зажадають того ученики і де знайдуть ся відповідні професори; організація підчас літньої ферії коротких курсів для підготовленя народних учителів для українських шкіл і чим скоршого призначенє необхідних кредитів до розпоряджености київського Українського Наукового Товариства, що об'єднує всі українські наукові організації, та до розпоряджености петроградського Добродійного Товариства для виданя загально користних і дешевих книг.

З компетенції духовної управи — про виданє поясненя, що духовенство не може бути тепер переслідуване за уживанє української мови в проповіді та про найскорше усунєнє церковної православної адміністративної в Галичині, яка незаконно захватила в свої руки власть, і про призерненє прав греко-уніятської церкви.

Незалежно від сього, в цілім приверненя брутально нарушеного старим режимом загально-людського і міжнародного права, депутація домагала ся, щоб негайно відновлено в окупованих російськими військами областях Галичини і Буковини цілий уклад місцевого політичного і громадського життя і привернено національні права, які мало перед війною місцеве українське населенє; поверненя з заслання і увільненя з під арешту всіх галицьких і буковинських Українців, які попали під переслідуванє виключно ляглого, що старе правительство в ненавистю відносило до української культури.

Президент міністрів заявив депутації, що у правительстві нема ніяких принципіальних розходженє з тими домаганями, які Українці предложили, і що правительсто потребує лише взаємок, помочи і співдїяння українських громадських сил при явскоженю і здійсненю тих домагань.

Наслідком сеї авдієнції у президента міністрів негайно сформуваля ся дня 19. марта (1. цвітня) „Українська Національна Рада“ у Петрограді. В склад Ради увійшли представники всіх політичних, громадських і культурно просвітних українських організацій Петрограду, а саме: від двох груп Союзу українських поступовців, від укр. соц. демократичної партії, від укр. револ. комітету, від укр. фракції Ради робітників і солдатських депутатів, від укр. організованого студентства, укр. робітників, Товариства „Громада“, Тов. ім Шевченка, Добродійного Товариства, Укр. літературно артистичного Товариства і Укр. Пресолого Бюра. В члени вибраного Радою виконуючого комітету увійшли такі особи: А. Лотоцький як председатель, М. Корчинський товариш председателя; члени: М. Славинський, І. Г. Голоскевич; заступники: І. Зайцев і Ф. Слюсаренко. „Українська Національна Рада“ відразу навязала зносини в центральними українськими організаціями в Києві.

Заява представникам преси.

„Русское Слово“ ч. 63. з дн. 19. марта (1. цвітня) приносить велике справозданє з розмови, яку російський президент міністрів князь Т. Е. Львов мав про сучасний стан справ у Росії з представниками петроградського „Бюра печати“. Говорячи про рівність усіх національностей, князь Т. Е. Львов згадав між ин. також про українську справу. Дотична часть його розмови така:

„Про громадську рівність усіх національностей я вже сказав. Здійсненє її — справа не багатьох днів. Тимчасове правительсто відноситься до цього співчутєм до культурного й національного самоозначеня народностей Росії. В особі міністра народної просвіти воно пішло вже на зустрічу змаганя українського населеня що до викладу в народній школі в рідній мові. Сей крок не останеть ся одиничним.“

Що тикаеть ся питаня про місцеву автономію, то се, як і інші питання будучого державного ладу — справа установних зборів (конституанти). Тимчасове правительсто не уважає себе в праві наперед переводити рішення такого року.

Нові українські органи.

Дня 7. с. м. вишло у Києві і є число українського журналу „Стерно“, органу київського українського студентства.

Як доносить „К. М.“ в ч. 83, розпочали ся в багатьох містах України видавництва українських газет і журналів.

Проти москвофільства і чорносотанства.

Київські часописи доносять, що Центральний Український Комітет звернув ся до правительства з прохаченєм розпочати судово кримінальне слідство над організацією обрусителів „Прикарпатською Русю“, а особіна над діяльність владки Евлогія, Антонія і Віталія, монахів почайського монастиря і гр. Бобринського.

„Dziennik Petrogradski“ з 31. марта доносить, що гурт українських діячів звернув ся до президента міністрів кн. Львова з телеграфічним прохаченєм уваяннати гр. Бобринського.

Ще польська „широка міра“ для Українців у відокремленій Галичині.

„Сгас“ з 20. с. м. подас далі „Zasadę wyodrębnienia Galicyi“. Для характеристики польського становища в українській справі подаємо постанови проекту про права мови в школі й уряді.

Мовою народної школи — читалимо там — є мова більшости в громаді, але і для меншости (при істнованю 40 дітей в шкільнім віці) має бути заложена коштам краю школа. Коли нема 40 дітей, то алк них має бути заведена в істнуючій школі наука їх мови. Про закладанє середних шкіл рішає правительство і сойм. Українці дістануть український університет, а тоді теперішні постанови про права української мови в львівськйм університеті будуть знесені і сей університет стане виключно польський.

Внутрішню урядовою мовою є мова польська. Стороном являно зносини подана до урядів в обох краєвих мовах. Власти мають відповідати на українські поданя тоді по українськи, коли в окрузі мешкає 10% Українців. Так само в судівничій: українська мова має рівноправність, коли в окрузі є 10 проц. Українців. Експедиція до сторони в процесі відбуваєть ся в тій мові, в якій був вивесений позов або просьба. Про устну розгарау в кримінальних справах рішє мова обвиненого. В округі, які мають 10 проц. Українців, повинно бути зняте відповідне число урядників, що знають українську мову.

Про сі постанови проекту можемо тільки повторити те, що вже сказали: таку „рівноправність в школах і урядах“ ми вже маємо — і знаємо, як вона під польським правлінням виглядає.

А для характеристики сеї польської „широкої міри національних прав і свобод“ для Українців взагалі — вернемо ще раз до постанови, що національна курия в соймовій палаті після самостійного полатоджуваня би на основі національного катастроу безпосередних податків видатки на економічні і культурні цілі. Що се значить? Від початку красної автономії Галичини, отже вже більш половини столія польська соймови більшість — скільки хотіла — черпала з державних і краєвих фондів, на які складав податки також український нарід, на польській цілі в Галичині: ціла польська культура в Східній Галичині — як признав се на соц.-дем. з'їзді в Берлі 1899 р. п. Дашинський — побудована грішми українського народу. А тепер, коли ебертанє українських податкових грошей на будованє польської культури в Східній Галичині вже стає неможливе, Польща хотять розвиток нашої духовної й матеріальної культури замкнути в межі національного катастроу безпосередних податків. Коли се значить, що процентове відношенє національного поділу фондів, призначених на культурні і економічні цілі, має відповідати процентовому відношеню національного походженя безпосередних податків, — то по перше: основою безпосередних податків польських дідичів, фабрикантів, купців і т. п. на українській землі є праця українського робочого народу, а по друге: де податки посередні, які в основі платять усе народні маси, отже в Східній Галичині український нарід? Коли ж се означає, що на культурні й економічні цілі кожний нарід має себе окремо оподаткувати, то виходить так: Досі Польки грошем українського податника побудували собі духову й матеріальну культуру на українській землі, а тепер ми маємо понад економічну спроможність оподаткувати себе, щоб дорівнати тій за наші гроші побудованій польській культурі, — або, коли не оподаткуємо себе, жити в культурній нужді. Таке оподаткованє понад силу тільки вістрашувало би від приважености до української народности.

Ні! Український нарід мусить стати господарем своєї землі, щоби всі її засоби могли обертати на свої потреби. Досить уже засоби нашої зе-

Острілюване Кале.

ПАРИЖ (Тхб.) "Темпз" приносить сліду-ючі подробиці про острілюване Кале вночі в п'ятницю на суботу: О год. 12:30 вночі насе-лене Кале збудили страшні гуки від сторони моря. Викликало їх дуже сильне острілюване. На місто падали стріли неприятельських мор-ських сил, які вдерли ся до Па де Кале і по-спішно стріляли на місто. Кілька домів поважно ушкоджено. Серед цивільного населення було кілька жертв. Острілюване тривало 10 хви-ль.

Болгарський комунікат.

СОФІЯ (Тхб.) Генеральний штаб доносить: Македонський фронт: Між Вардаром і озером Дойран тривав цілий день сильний огонь не-приятельської артилерії, який кілька разів пе-реходив у неперервний огонь. Передовсім бу-ли сильно острілювані наші становища на пі-день від Дойран. По довшім огні без перерви рушив англійський відділ проти наших стано-вищ. Його кріваво відперто й приведено до-вернути ся до стрілецьких ровів. На решті фронті слаба діяльність артилерії. На фронті ромунських спокій.

Турецький комунікат.

ЦАРГОРОД (Тхб.) Комунікат турецької квартири в дня 22. с. м. Фронт в Іраму: На правім березі Тигри почали ся нові бої, які не є ще покінчені. На лівім березі взято назад відділ, висунений о кілька кілометрів. Синаяський фронт: Неприatelj по-битий під Газою завернув ще більше своє пра-ве крило і є занятий будованєм оборонного становища. Для охорони свого правого крила збудував неприятель цілий ряд нових позицій. Додатково доносять, що в битві під Газою взято 100 бранців. Мале число полонених по-ясняє ся тим, що по обох сторонах битви є незвичайно завято. Здобуто багато крісів і автоматичних крісів. З тяжких панцирних авто-мобілів (танки), які неприятель зивів у біг, зни-щено три.

Українське національне військо в закордонній Україні.

Для оборони прав України.

Львів, 23. цвітня 1917.

Один з польських дневників, подаючи по дану нами відомість про творєня українського національного війська в Росії, не вдержав ся від отсеї денунціаторської уваги:

"Знаменна річ, що "Діло", подаючи ті відомости, не вважає за відповідне заосмотрити їх ані слівцем коментаря. Значаємо, що по ділі пробі з польської сторони зустріли ся серед туземної польської сусідности з однодушним осудом"

На се завважимо:

Поляки в Росії творили польське військо при Миколі ІІ для розвитку центрального держав. Натомість Українці хотять утворити українське військо тепер, коли російська держава перемінює ся в федеративну республіку, в якій Україна має зайняти місце самостійної цілости. Що Україна як самостійний член російської федеративної республіки потребує свого війська, се ясне. Ясне також, що чим швидше буде утворене таке військо, тим ліпше: Його треба для оборони прав, які хоче вибороти собі Україна в сю переломову хвилю, — чи перед шари-стичною реакцією, чи перед російськими цент-ралістичними тенденціями.

А центральні держави, які проголосили, що зовсім не мають наміру вмішувати ся у внут-рішні справи спадщини царяму, тільки хотять як найшвидше осягнути мир з російським на-родом (треба розуміти: з народами російської держави), зовсім не можуть мати до українсько-го народу ніяких претенсій, що він в обороні своїх інтересів хоче творити свою армію.

Отже денунціція польського дневника — спізнаєна.

Кругом міністерської кризи.

Нові пропозиції правительства щодо відокремле-ня Галичини?

Львів, 23. цвітня 1917.

Нижніша "Gazeta Wieszona" доносить під-вничною датою з Відня: Парляментарна ко-місія польського кола радила вчора вечером над-пропозиціями правительства щодо відокремле-

ня Галичини. Найближше зайдане має бути нині в полудне. Так само нині має презес кола кон-ференцій а президентом міністра. Правительство готове до далеко йдутих уступок. Одначе польські політичні круги сбирковують, чи дані запоруки вистарчатють. На випадок корисного висліду переговорів не є виключене, що п. Бобжинський остане.

Недільня "N Fr. Presse" пише, що голо-ва основа кризи не так в становищі ні-мецьких партій, як польського кола. Коли хо-дить передовсім о господарські справи, в пер-шій мірі о военні відшкодованя. В сій справі хотіло би воно мати запоруку не тільки прави-тельства, але й німецьких партій. Коли п. Бо-бжинський остане би, тоді криза обмежила ся би тільки до німецьких міністрів, які правдоподі-бно також о-тали би. Коли б п. Бобжинський уступив, криза заострила ся би.

Конгрес делегатів російського війська на західнім фронті.

ПЕТРОГРАД (ПТА). В Минську вібрав ся в присутности президента Души Родяніка і міністра війни Гучкова конгрес делегатів війська, яке бореть ся на західнім фронті. Явидо ся над 1.200 делегатів офіцерів, жовнів і робіт-ників, які працюють для оборони краю. Кон-грес отворив голову рази делегатів робітників і жовнів в Минську Позенер, якого вибрано президентом конгресу. Віцепрезидентом конгресу вибрано жовніра Сороколетова, який зивав президіальне місце в польовім мундурі: з кара-біном в руці.

МИНСК (Тхб.) На першім засіданні кон-гресу делегатів армії західного фронту Родяні-ко виголосив промову, в якій сказав, що вітчи-на є в небезпечі. Телер знаю — говорив — що західній фронт є непереможною боевою силою. З радістю оголошує ся в краю.

Опісля промовляв пос. Родичев. Візвав усі армії, щоби зєднали ся в одну силу для по-конаня ворога не тільки Росії, але свободи на-родів. Присягнімо, що хочемо розторощити неприятеля.

Цілі збори відповіли: Присягаємо.

Тепер вийшов на трибуну французький підковник і сказав: Жовніри! Не забувайте, що стоїте проти армії німецького цисаря. Коли от-же хочете укріпити свободу, будьте хоробри-ми, послушними войовниками. Займайте ся мен-ше політикою, а більше сповняйте військовий обовязок. Пригадайте собі, що також підчас французької революції велика армія не вела по-літики.

Командант на західнім фронті ген. Гурко сказав: Треба зробити конець з німецьким мі-літаризмом, який є вічним zagrożенєм світо-го мира.

Цісар Вільгельм до геройських війск на західнім фронті.

ВЕРЛІН (Бюро Вольфа). Цісар Вільгельм з приводу побідної оборони в боях над Еною і в Шампанії вислав до наступника престоло-телеграму а признаєм для геройських війск, які бють ся від Його ириводом на тім фронті.

Перед поворотом Митрополита.

З Відня нам пишуть:

Єупроти урядового потвердження вістки, що російське провізоричне правительство до-зволито Митрополитови поворот, не ставляючи за своїмi сторонами застереженя, голова З. У. Р. д-р Кость Левницький скликав ширший гурт на-ших віденських громадян на нараду в справі прийняти урядуєного Митрополита. Нарада від-була ся 19. с. м., а результатом її був вибір двох комітетів. До президію Юліан Романчук як го-лова, посол Микола Василько і п. Олена Ле-вницька як заступники голови. До комітету вико-нюючого ввійшли: П. президент д. р. Кость Ле-вницький, як голова, о. мітра д. р. Жук, посол Володимир Сингалевич, дир. М. Сабат, надрад-ник В. Ясеницький, посол д. р. Євген Лещинський, Володимир Калючан, голова віденської "Про-світн" Пасічний, і голова віденської "Слїх" Пе-сєвський, як член. Рішено позитати Митро-полита в Берлін, в Відні. До Берліна порі-шено вислати в усі цілі делегацію адожену в-п'яти осіб. До привітання на відвіду в Відні упо-решено п. Іо. Романчука, К. Левницького і Ми-коду Васильку.

З буховинської сторони оголошено такий комунікат:

мілі йшли на польські потреби; тепер україн-ська земля й її засоби повинні служити україн-ському народови. А польським національним меншостям ми радо вимірюмо справедливність — національним катастрофам в українським автоно-міячям краю.

Се наше sensum senso в сій державі.

Український національний кон-грес за автономією України.

КИЇВ (Тхб.) Петроградська телеграфічна агенція доносить: Український національний конгрес заявив ся за російською федеративною республікою і за автономією України.

Робітничє свято в Росії.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.) Рада делегатів ро-бітників і жовнів рішила, що день 1. мая но-вого стилю, отже після російського календаря день 18. цвітня масть ся в цілій Росії торже-ственно святкувати. Сього дня відбудуть ся в цілій краю небувалі ще робітничі маніфестації. Робітники, що працюють для военних проми-слів, будуть — щоби не тратити часу — пра-цювати в неділю дня 29. цвітня замість дня 1. мая.

Генерал Лешинський подав ся у димісію

БЕРН. (Тхб.) "Матін" доносить з Петро-граду, що генерал Лешинський, головний коман-дант російської армії на ромунським фронті по-дав ся до димісії.

Американська позичка для Росії.

МАДРИД (Тхб.) Правительство Зєднених Держав відвалило для Росії 200 мільонів доларів, в чомо мають бути заплачені американські военні доставки для Росії.

Американська місія, яка має радити а ро-сійським провізоричним правительством про управлінєне справ, що є в звязку а війною, буде складати ся з визначних людей з бувшим державним секретарем Ротом на чолі.

Американський военний матері-ял для антанту.

АМСТЕРДАМ (Тхб.) Кореспондент "Daily Mail" доносить з Нью-Йорку, що американське правительство задумє за посередництвом спе-ціального департаменту купувати для антанту від американських продуцентів военний матері-ял і муніцію і, о скільки можливе, признати державам антанту ті самі користи і знижені ці-ни, які платять американське правительство. На разі не можна ще дати остаточних виснєнь в сій справі, тому — що багато продуцентів, пе-редовсім з мідяного промислу, застерігаєть ся енергично проти признаваня знижених ція чу-жим краям.

Японські війсна на европейським фронті.

БЕРН (Тхб.) Париські дневники оголошу-ють відомість з Лондону, що тепер відбува-ють ся в Японії енергичні военні ирготовлю ваня так, що висланє війська на один з фронтів війсно в стадію можливости.

Становище Еспанії.

БЕРЛІН (Б. Вольфа). Як показує ся, но-ва еспанська нога не містить у собі ніяких по-зитивних жадань, тільки виступає взагалі за тим, щоби при війні підводними човнами ошаджу-вати еспанські кораблі. Як зачувати буде ся но-га оголошена завтра пополудни.

Не треба забувати, що сю ноту аредугував бувший президент міністрів Романосес.

ЛЮГАНО (Тхб.) Кореспондент дневника "Tribuna" доносить, що президент міністрів Ріно заявив, що Еспанія буде перестерігати обовязків нейтральности, одначе буде боронити своїй національній гідности проти всяких атаків і посягань. Нове правительство буде вести таку саму заграничну політику як попередєє і остане вірне міжнародним договорам.

Особа митрополита Шептицького, який вже підчас миру здобув собі право на історичне ціювання, підчас війни підняла ся понад всі дрїбинчюві, партійно політичні й інші міри, приєднати при оцінюванню осіб, і тому також правславне українське населенє Буковини хоче використати для принесення йому чолобитної хвилю, коли сей мученик, визволений з власті царського деспотизму знайдесть ся між нами.

Українські парламентарі й соймові послы Буковини, як покликани заступники українського населення Буковини, маючи на увазі таке зрозумінє, — без огляду на те, що митрополит Шептицький не є їх князем церкви, тільки головою церкви їх гр. кат. братів у Галичині, будуть в братній згоді з ними святкувати поворот того, що вже за життя став особою, записаною золотими буквами в історію українського народу.

До українського Громадянства.

З рамени Комітету, вибраного для привітання митрополита Андрея Шептицького, основано окрему секцію "Живого пам'ятника", що має на цілі збірати жертв на фонд українських сиріт імени нашого Князя Церкви.

Нема сумніву, що величезна ціль, яку Комітет визначив секції, найде широкій відгомін серед нашої суспільності та що жертв поплунуть обилано і що не буде вні одной одиниці серед України, яка не доложив би своєї лепти.

Щоби однак уможливити вплинове переведене збірки в цілім краю, підписані відкликують ся до українського Громадянства в просьбу, щоби по всіх містах і містечках завязано секції "Живого пам'ятника", яких цілю буде подбати всякими можливими способами, щоби збірка вилала як найкраще та була достойною імені нашого Митрополита.

Рівнож відкликують ся підписані до українських фінансових інституцій в краю в просьбу о моральну й матеріальну поміч.

Щоби й по селах можливим було перевести планово збірку, просять підписані українське патріотичне духовенство і учительство, щоби завязувало всюди, де воно тільки можливе і взагалє, секції "Живого пам'ятника" та подбало о складки не тільки від старших селян і селянок, але й від дітей, як дар любови для українських сиріт.

Секція "Живого пам'ятника" виготовить на базов бльочки на 10 сотників і одну корону, які на бажанє переішла провинціононим організації. Про пушки на грошеві збірки зводять подбати комітети самі.

Підписані відкликують ся до всего Громадянства, щоби щедрими датами і моральною підмогою довели до здійсненя великої цілі.

Нехай не марнують ся і не пропадають українські сироти нам на сором і шкоду!

Всякі жертви треба відсилати до "Дністра" (кнжичка 10.300), а письма до Секції "Живого пам'ятника" у Львові на руки о. В. Личиняка, вул. Домініканська ч. 11, і поверх.

За Комітет: Др Стефан Федак, голова.
За секцію "Живого пам'ятника": Др К. Студинський, голова, о. Вас. Личиняк, заст. голови, Антін Іванович, секретар, др Вол. Вагинський, Евг. Вергановська, др Евг. Гвоздецький, Ольга Корінцева, Зенон Луквацький, о. Іларій Панківський, Йосафат Пиндюк, Ем. Стєрюкова, Мих. Стефанівський, члени.

Найбільшому Громадянству Галицької України!

Складки на портрет ІВАНА ФРАНКА треба посилати на книжочку шгад. Краєвого Союзу Кредитового у Львові ч. 4.000.

НОВИНКИ.

Львів, 23 цвітня 1917.

Протест полонених Холмщанин проти польських претензій на Холмщину. Група полонених Холмщанин надіслала нам відпис отсього письма до редакції польської газети "Głos Narodu" в Кракові: Ми низше підписані полонені Українці Холмщанин табору Дунасерадзель на Угорщині просимо редакцію газети "Głos Narodu" надрукувати на сторінках своєї газети нашу відповідь на статію: "Chelmszczyna przeliczone przez zwolezione ruski" в нр. 53 "Glosu Narodu" за 1917 р. "Випадково натрафили ми в нр. 53 "Glosu Narodu" з 3 марта на статію "Chelmszczyna przeliczone przez zwolezione ruski", в котрім Ви, Поляки, закликаете холмських Українців відкликнутись. Отже ми мешканці Холмщини, нині воєнно-полонені Австро-Угорщини, подаємо свй голос. Мова йде очевидно про прилученє Холмщини до Польського Королівства. Ми цілком прилучуємо ся до протесту львівського Українського Нар. Комітету і енергично протестуємо проти такої явної несправедливости, якою є прилученє до Польського Королівства. Поляки не мають

найменшого права претендувати на посіданє Холмщини, не мають також права називати її польським краєм, як Росія не може називати Польщі "русским" краєм. Ми знаємо свій край добре і через те дуже обурено нас нагла брехня пп. Поляків, які кажуть, що Холмщина є „польський" край. Передовсім народність Холмщини є чисто українська: тільки по Фільварках і містах є такі, що говорять по польськи, а нх декотрі спольщені Українці, а декотрі правдиві Поляки, виході в Польщі. Богато Українці в 1905 році перейшло на католицьку віру, через що несвідомі люди називають їх Поляками, бо Поляки в католицької віри. Та се похибка. Бо який з нього може бути Поляк, коли він балакає по українськи, колиж хто і пнесть ся балакати по польськи, то правдивому Полякови приходять ся затикати вуха і бігти від такого калічення. У висше згаданій статі говорить ся про ріжні польські товариства і кружки, котрі начеб то організував тамошний нарід. Та се неправа. Відомо всім, що в Холмщині двірської майна всі знаходять ся в руках польської шляхти, яка не жаліє ні коштів, ні трудів своїх для спольщеня краю; тож вона в сій цілі wraz із лат. священниками й закладає ті товариства. Український нарід Холмщини не має своєї шляхти, котра могла-б боронити його від польського натиску, і ви Поляки, використовуєте се і дзвите безборонний люд. Тепер відомо, що при відвороті російської армії українська людина дність Холмщину акупі в інтелігенцією по зарядженю російського уряду примусово виселена до Росії і через те там нема кому стати в обороні нещасної Холмщини. Ми тут, у далекій неволі, можемо тільки обурюватись і протестувати проти вашх утисків, які чините над Українцями. Ми й протестуємо і повторяємо ще раз: Ви Поляки не маєте права претендувати на посіданє Холмщини: вона була, є і буде краєм українським! При сім долучаємо сердечну подяку львівському Українському Народному Комітетуви за те, що він пам'ятає за українську убогу Холмщину і бере її в свою оборону перед польською напастю. Полонені Українці в Холмщини: Михайл до Паяна з села Липин, білгорайського пов., Йосиф Томчук з села Мірче, грубешівського пов., Василь Синюк з села Модринець, грубешівського пов., Іван Жила з села Біща білгорайського пов., Онуфрій Банда з села Проваде, томашівського пов., Омельян Новосад з села Ольховець, холмського пов., Яков Балабаш і Константин Дирдовський, більського повіту.

— Презес польського кола у Цісарі. В субботу 21. с. м. приняв цісар презес польського кола Біліньського на окремі авдієнції. Авдієнція стоїть очевижно в звязку з новою програмою кабінету гр. Клям Мартінїца і теперішнім опозиційним становищем польського кола.

— Зеланці Львіа Країни. Урядом оголошуют: з днем 19 цвітня с. р. буде курсувати на шляху Львів-Краків-Відень крім поспішого поїзду ч. 2, який відходить зі Львова о год. 7 м. 10 рано, тільки один пополуначний поспішний поїзд ч. 8 (відїзд зі Львова о год. 3їй пополуудни), а се для подорожуючих осіб війскових і шевільних. Уживанє сего поїзду пополууднево цивільними особами дозволенє о тільки по набутю переказу, уповажяючого до занятя місця (карти місця). В цілі уможливленя ужитя сего дуже часто переповненого поїзду подорожуючим до Кракова, а також до стацій, положених поза Краковом, буде продавати Каса особова на головнім двірїю у Львові в годинах від 9—11 рано в дни відїзду поїзду біліти їзди і видавати перекази до занятя місця тільки до Кракова, і до стацій поза Краковом положених. Біліти їзди до стацій, положених перед Краковом, буде каса особова продавати в міру вільних місць на дни відходу поїзду від години 12 ої в полудне до г. 2 м. 45 пополуудни.

— Цісарська пара в Тироли. В субботу 21. с. м. пополуудни цісарська пара виїзала з Відня до Тиролю. Ціла дорога по Тироли ривнала ся триюмфальному походови. Особливо святочно зустрічили цісарську пару в неоцїю в Боней, який був цілю подорожжє. В неоцїю вечером, вертаючи з Бонца до Відня, цісарська пара задержала ся пів години в Інсбруті.

— Відзначеня. Олександр Вічюняк, судя з Заболотова, як надпоручник 80 п. п. ранений тяжко на російській фронті, іменованій авдіатором при суді дивізійним у Відні, одержав відзначенє "signum laudis". — Евген Антонович, УСС, приділений до 84 п. Sturmkompanie, відзначений бронзовою медалею хоробрости і хрестом Карла І.

— Особисті вїсти П. Данїло Цурковський, ц. к. практикант концептової дирекції поліції, перенесений зі Львова до Кракова.

Господарські вїсти.

Насїне вики. Закуплені Централєю відбудови 5.000 метричних сотнарїах вики розділено між Рільничий Синдикат, Рільничий Банк та ц. і к. Районової Команди. Ся вики призначєна в першій мірі на зеленїй навїа. Супроти того рільнички, що письменно зобов'язувть ся приорити вику, одержать се насїне по 32 К. 70 с. за 100 кг. без мішка на місци стаїй відбору. Для рїльничий, що ужинють сїо вику на пашу, а не приоритуть її, буде ся ціна підвищена о 40 К. за кожжє 100 кг.

Насїне люпину. Тї самі інституції, який поручено посереднїцтво в продажє вики, займають ся також продажєм насїня люпину по ціні 46 К. за 100 кг. в місци стаїй відбору, без мішка. Сей люпин призначений на зеленїй погнїй. Коли б рїльничий його не приоритав, буде мусїти доплатити по 30 К. за кожжїй 100 кг.

Вики і люпин, що походять з австрїйських країв, будуть продавати ся після максималиньх цїн, до який можна дочислити що найбільше додаток за переїз, а евентуально й за мішок. Насїне сераделї буде продавати Рїльничий Синдикат в Кракові по 120 К. за 100 кг. в магазїни Синдикату, без мішка. Засїб сераделї вносить 500 метричних сотнарїах.

Насїня дьну і конопель можна бде купити в ц. і к. Районової Команди по максималиньх цїнах. Подробнїї продажї по дасть ся павїйше.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Паткова система“.

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останнїх подїй тим дорожшї і важнїїшї для української справи, коментї як найкоршї і найбильнїїшї жертви

Володимир Гадзїнський 10 К (Ад.); Інд. Івана Падлевського, Дмитра Катабича і Володимира Бандриського. — Олена Березинська Переволично 10 К і Маврус Файгль Івана Львів 4 К; Манусю Біліньську в Калущї, Галю Туринівну в Стрию, Волод. Чепіля уч. ІV. реалї, у Львові. — о. Михайло Завороныч К. Ліцїава горішна 12 К; о. М. Дигаля Левича Корчів, о. Гробельського Остожїа, о. Лозинського Славинць, о. Дриімалка Троїстенць і пор. Гр. Лукацького пол. поч. 408. — Володимир Ганкевич Подемшина 5 К. — Медвїдъ Іван поручн. Н. 1/38 20 К; Зою Горбодівну учит. Східниці, Дозю Дурбаківну Ясло, Семена Медведя учит. Цїсьє, Івана Рудницького поручника 15 полву Н. Кульчичського при трибуналі в Люблині. — На руки Любови Бартиківної студ. фїль. з Романова сїльські дївачат аложити а саме: 1) Павла Ляш 5 К; Параню Ляш, Павло Мисак, Теодлю Богуш, Анну Діку всїх з Романова і Василя Сенчишина при 55 п. п. 2) Юстина Качан 5 К; Мариню Стасик, Настю Горбач, Касю Зварич, Мариню Лемарівську, Теодлю Довгу всїх з Романова, Андра Гулу пол. поч. 380. 3) Мариня Орлеви ч 5 К; Явдоно Юфан, Ксеню Гутник, Теодлю Стасик, Юстину Бідоус, Касю Рожий, Олеску Гринїаца всїх з Романова. 4) Ганя Березка 5 К; Гасю Прибила, Параню Когут, Мариню Голя, Парашку Процик всїх з Романова і Олену Матвіїїна з Підаркова. 5) Мариня Іванішин 5 К; Таньку Ляш, Касю Буру, Миколу Березку, Гриня Карача всїх з Романова, Павло Приїва зі Селєжк. 6) Ганя Корса к 3 К; Мариню Довгу, Юстину Підлуку, Петра Ляш, Івана Сихана всїх з Романова, Ільха Стасик польса почта 380. — Наталія Полотнюк 13 К; тов. Володимира Свідерського, абсолв. медицини, тов. Миколу Козїцького та Галю Полотнюківну, студ. мед. всї у Відні, тов. Дорка Гойдиша, студ. акад. лісов. ч. п. п. 117/III. та п. Олю Яворську, учительку при українській школі вприв у Відні. — Стефанія Ясєніцька, Радиниць 5 К (Дн.). — Василь Гєра, надрєвідент державної акадїїши в Перемїшли 5 К; Василя Чуму, урядника Дністра, Володимира Левшського, наарєнід держ. землїн. у Львові, Алексєя Язюва, рєзїдєнта державної землїнїци в Рашиє, Йосифа Добоша, ц. к. комисаря стражи скарбової в Любаршє, і о. декана Йосифа Дуба з Лопушнїцї. — Нуся Левіцька Блюдиня 2 К; Мєлєхю Доскоц Відень, Володимира Палазусєвича, Люб. Карановичівну Львів, Людя Огоновського пор., Олександра Мельниковича, о. Відень. — Михайло Максим Гїной 5 К; п. проф. Грицєвич Василя, богосл. Варварка Днї, богосл. Біліньського Олександра, заст. проф. Феринького Генриха, инспект. Винницького Голаса, всї в таборі Гинд. А. Дол. — Бабяк Василь, вїстун УСС. 3 К; Застирїву Орисю Відень, Гїлбонїичку Ірину Фїрлеба, Рїса Павла УСС, ст. а. 445. Дмитрова Грїця чет. 55 п. п. Вїстї, ст. а. 445. Дмитрова Грїця чет. 55 п. п. Вїстї, Хїдїєвського Івана команд. жангарерїрї в Явчї.

